

Justitiedepartementet

Datum
2023-02-16

Diarienummer
Ä 2022–5707

Remissvar - Europeiska kommissionens förslag till nytt produktansvarsdirektiv och förslag till direktiv om skadeståndsansvar gällande AI (Ju2022/03499)

Tillväxtverket arbetar för hållbar tillväxt och konkurrenskraftiga företag i alla delar av Sverige. Vi skapar förutsättningar för näringslivsutveckling och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket bidrar till kunskap om och åtgärder för små och medelstora företags affärsutveckling och för att förenkla för företag, bland annat med fokus på deras digitala omställning. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Bakgrund

Kommissionen föreslår i två parallella direktiv som ett paket – om ansvarsregler för produkter med säkerhetsbrister samt regler om utomobligatoriskt skadeståndsansvar vad gäller artificiellt intelligens (AI).

Det reviderade produktansvarsdirektivet ska säkerställa ansvaret för produkter med säkerhetsbrister som en anpassning till teknikutvecklingen och den digitala och cirkulära ekonomin.

Anpassningen av skadeståndsansvaret ska förenkla införandet av AI-baserade produkter och tjänster på den inre marknaden, bidra till minskad fragmentering genom att det finns nationella särbestämmelser och öka rättsläget för företag som utvecklar och använder AI samt öka rättssäkerheten för konsumenterna. Målet att lätta på bevisbördan i komplexa fall och samtidigt säkerställa en rättvis balans mellan de olika parterna vid skadeståndsanspråk.

Tillväxtverkets kommentarer och synpunkter

Tillväxtverket ställer sig positiv till förslagen

Det är välkommet med ökade krav på säkrare digitala produkter och att påskynda användandet och utvecklingen av AI-lösningar på den inre marknaden genom en harmonisering av lagstiftningen. De nya regelverken kan bidra till att undanröja hinder för

företag som utvecklar eller tillhandahåller produkter som bygger på AI-teknik. Förslagen förtydligar spelreglerna för företag både inom EU och i förhållande till företag i länder utanför EU.

Utmaningar i tolkningen av vad som innefattas av lagstiftningarna

I produktansvarsdirektivet klargör kommissionen att ansvaret inte bara omfattar maskintillverkare utan att även andra ekonomiska aktörer inbegrips; exempelvis programvaruleverantörer och leverantörer av digitala tjänster. Tillverkarna kan också bli ansvariga vid ändringar av programuppdateringar eller maskininlärning. Företagens roller både som tillverkare och som leverantörer, hur de samarbetar och gör affärer sinsemellan kan komplicera ansvarsfrågan. Många företag använder också AI-tekniken för att ta fram egna kunddata och för sin omvärldsbevakning. Definitioner av vad som exempelvis innefattas i begreppet AI-system och att många parter är involverade i utveckling och drift av AI-system kan försvåra att hitta de potentiellt ansvariga.

Bra med stegvist införande av ny lagstiftning och viktigt med löpande uppföljning

Utvecklingen går fort inom digitalisering och AI varför EU och de enskilda medlemsstaterna särskilt måste bevaka frågorna och att lagstiftningen går i takt med förändringarna.

Det är bra att den nya lagstiftningen införs stegvis för att först säkerställa ansvarsfrågor och skadelidnas rätt. Det är angeläget med en löpande översyn och uppföljning av efterlevnad, tolkning och tillämpning av regelverken samt att förstå hur lagstiftningen särskilt påverkar de små och medelstora företagen. Förslagen till produkt- och skadeståndsansvarsregler riktar sig till alla företag oavsett storlek.

Viktigt att ha kunskap om helheten av många nya lagstiftningar och konsekvenserna av dessa för små och medelstora företag

Den omfattande nya lagstiftningen inom EU relaterat till digital (och grön) omställning kan komma att påverka de små och medelstora företagens förmåga till anpassning och bibehållen konkurrenskraft samt leda till en ökad administrativ regelbörda. Inte minst AI-relaterad utveckling driver på komplexiteten i tillämpningen av tekniken och till ett ökat ansvar hos tillverkare, distributörer m fl. Det är viktigt att analysera konsekvenserna av nya regelverk.

Förslagen i direktiven kompletterar ett antal näraliggande lagstiftningar - som direktivet om digitalt innehåll och digitala tjänster, rättsakten om artificiell intelligens, den allmänna dataskyddsförordningen och EU-lagstiftning om icke-diskriminering och likabehandling. Ett förslag till förordning om cyberresiliens finns också framtaget.

Viktigt informera, kommunicera och vägleda de mindre företagen om ny lagstiftning

Många mindre företag kan sakna tillräcklig kunskap och kompetens inom lagstiftning, IT och teknik för att hantera utmaningarna av de många nya och förändrade lagstiftningarna. Tillväxtverket anser att det finns ett behov av åtgärder för att informera, vägleda och ge de små företagen relevant stöd i arbetet för att anpassa produkter och tjänster till lagkraven.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks. Karin Östberg har varit föredragande. I handläggningen har också enhetschef Ulf Savbäck och Viktoria Dagobert Spong

Tim Brooks

Karin Östberg